

چاره نووسی کۆبانی؛ مه تهلیک بو تورکیا و دوورپانیکیش بو ههسه ده!

25-12-2024

نووسه رهکان

زریان روژهلاتی

کورتە : دواى نزیکه 10 سال، جارێكى دیکه کۆبانی بوو ته خالیکی وه چهرخانی سیاسی و سه ربازی؛ سالی 2014 ئەمیریکا، هیزی پيشمه رگه و ته نانهت تورکیاش هاوکاری یه په گه بوون بو ئه وهی شاره که نه که ویتته دهستی داعش. ئیستاش له م روژانه ی کۆتایی 2024 دا، کیشمه کیشیکی گه وره له نیوان هه سه ده و تورکیا و گرووپه کانی ئوپوزیسیونی لایه نگرى ئەنکهره له سه ر رووبه ره 7 کم -ی دووجاییه که ی ئه و شاره له ئازادایه که پیده چن کاریگه ریه که ی، پانتایی سنوره کانی تیپه ریئی. له وانه یه ئه وه ش بیته خالیکی وه چهرخان بو داها تووی سووریا، پرسى کورد، سیاسه تی تورکیا و گه لیک ده ولته تی کاریگه ر له مهیدانی نویی سیاسه ت له شام. ئیستا نادلنیاییه کی سیاسی و سه ربازی له ئازادایه و دیمه نیکی دژیه ک سه باره ت به دوخی مهیدانی پیکدادانه کان له ئازادایه. له لایه ک هه لوئستی پراگماتیکی گرنگ له هه ردوولا وه به دی ده کریت و له لایه کی دیکه ش، هه ردوولا چه ندینجار ئه و ئاگره سه ته له رزۆکانه یان پيشیل کرد که به گوشاری ئەمیریکا و هاوپه یمانی نیوده ولته تی راگه یه ندرابوو. دوخی کۆبانی بو تورکیا وه ک مه ته لیکی سیاسی لیها تووه، به لام هه سه ده شی هینا وه ته سه ر دوورپانیکی میژوو یی. له وانه یه ئەم ناروونیه ش تا وه کو ده سه تبه کاربوونی تره مپ و جیگه ربوونی گریمانه یی بنه ماکانی ده سه لاتی جۆلانی له دیمه شق به رده وام بیته.

دوای نزیکه 10 سال، جارژکی دیکه کۆبانی بوو ته خالژکی وهرچهرخانی سیاسی و سه ربارزی؛ سالی 2014 ته مریکا، هیززی پئشمه رگه و تهنانه تورکیاش هاوکاری په په گه بوون بو ئه وهی شاره که نه که ویتته دهستی داعش. ئیستاش له م روژانه ی کۆتایی 2024 دا، کیشمه کیشیکی گه وره له نیوان هه سه ده و تورکیا و گرووپه کانی ئۆپوزیسیونی لایه نگر ته نکه ره له سه ر رووبه ره 7 کم ی- دوو جاییه که ی ئه و شاره له ئارادایه که پیده چن کاریکه ریه که ی، پانتایی سنوره کانی تیپه رینن. له وانیه ته وهش بیته خالژکی وهرچه رخان بو داهاتووی سووریا، پرسی کورد، سیاسه تی تورکیا و گه لیک ده ولته تی کاریگه ر له مه یدانی نوپی سیاسه ت له شام. ئیستا نادلنیاییه کی سیاسی و سه ربارزی له ئارادایه و دیمه نژکی دژیه ک سه باره ت به دۆخی مه یدانی پیکدادانه کان له ئارادایه. له لایه ک هه لویستی پراگماتیکی گرنگ له هه ردوولوه به دی ده کزیت و له لایه کی دیکه ش، هه ردوولا چه ندینجار ئه و ئاگره سه ته له رزۆکانه یان پئشیل کرد که به گوشاری ته مریکا و هاوپه یمانی نیوده ولته تی راگه یه ندرابوو. دۆخی کۆبانی بو تورکیا وه ک مه ته لژکی سیاسی لیها تووه، به لام هه سه ده شی هینا وه ته سه ر دوورپانیکی میژووی. له وانیه به ئه م ناروونیه ش تا وه کو ده سته کاربوونی تره مپ و جیگه ر بوونی گریمانه یی بنه ماکانی ده سه لاتی جۆلانی له دیمه شق به رده وام بیته.

تورکیا و مه ته لی کۆبانی

له دوای رووخانی ئه سه د، کشانه وهی هه سه ده له تل ره فعه ت و مونبج و گه ره که کوردیه کانی حه لب ئه و هیوا یه ی لای تورکیا دروست کرد که له وانیه بتوانیت به هه ره شه یان به شه رژی سنووردار، هه سه ده بکاته ده ره وهی کۆبانی و تهنانه هه لیبوه شینیتته وه، به لام ئه وه سه رینه گرت و ئیستاش گرتنی کۆبانی به شه رژی گه وره، بو ئه نکه ره وه کوو شمشیزژی دووسه ری لیها تووه. هه ر له بنه رته دا ناروونیه ک له خواستی راسته قینه ی تورکیا له باره ی هه سه ده و داهاتووی ئیداره ی خو سه ر له ئارادایه. هاکان فیدان وه زیری ده وهی تورکیا رۆژی 8 دیسه مبه ر له ده وحه له وه لانی روژنامه فانیکی رووداودا گو تبووی ئه گه ر هه سه ده خو ی نه گۆرئ جی نابیتته وه و به و جۆره ش، ده رگایه کی بو هه سه ده به کراوه یی هیشتبووه وه. له رۆژانی دواتریشدا داوای هه لوه شانده نو ی هه سه ده و ده رکردنی سه رکرده کانی ئه و دامه زراوه یه ی له سووریا کردبوو. به لام دواتر که متر ناوی هه سه ده ی به کاره ینا و زیاتر باسی په که که و په په گه ی کرد و پرسی هه لوه شانده نو ی هه سه ده یه ی به جۆریک حه والی جۆلانی کرد. ئه مه ش له چا و گو تاره کانی رابردوویدا، نه رمیه ک له هه لویستی تورکیا ده رده خات که پیده چیت ئاوه للا هیشتنه وه ی ده رگایه ک بو دانوستاندنژی گریمانه ییش بیته. چونکه هه سه ده له کانی ئه سه دیشدا ده یوه یست بیته به شژیک له سوپای سووریا هه لبه ت به هیشتنه وه ی دۆخی تایبه تی خو ی. ئه مه بجزگه له وهی که ریکخواه کانی نه ریتی په په که و په که که ئه زمونیکی زۆریان له گۆرینی ناودا هه یه. به ئه گه ری زۆر تورکیا دوا جار رازی ده بیته به قبول کردنی هه سه ده ئه گه ر بیته و به کرده وه له قه ندیل دابهرئ و چه کی قورسی له ده سته نه بیته. ئه مه ش واتای ئه وه یه که ره نگه تورکیا بیرۆکه ی وه رگۆرانی هه سه ده بو هیژژی محه لی یان وه ک به شژیک له سوپای سووریا به ته واوی ره تنه کاته وه.

به له به رچا و گرتنی ئه زموونی ماوه ی ئۆپه راسیونه کانی پئشووی تورکیا له هیلی جه رابلوس- باب، عه فرین و سه رئ کانی، که په کیان نزیکه ی دوومانگ، په کی دیکه هه شت رۆژ و ئه ویتریان نزیکه ی 7 مانگی خایاندوو، هه ره وها له به ر چا و گرتنی ئه وه ی که ئیستا سی لای کۆبانی گیراوه و پانتاییه که یی سنوورداره، ده توانین بلین که ئه گه ر تورکیا بیه ویت، ده توانیت له ماوه یه کی که مدا شاره که بگرت. له وانیه به هوی ئاماده کاری به رگری هه سه ده وه کوو توونیل و ریکاره کانی دیکه ی به رگری و به کاره یانی درۆن، کاری تورکیا ئاسان نه بیته، به لام دوا جار ده توانیت بیگرت. به لام وادیاره نایه وئ ئه و بکات چونکه:

1. به رله هه موو شتیک هیزه ئه وروپیه کانی وه ک ئه لمانیا و فه رهنسا دژی ئه وه ن و ئه مریکاش شه ری ناوئ. تورکیا بو له سه ر پئ هیشتنه وه ی حکومه تی دیمه شق چه نده ی پئویشی به پاره ی خه لیج بیته ئه وه نده ش موحتاجی ئه مریکا و ئه وروپایه. رووسیا وه ک په کیک له گه ره نتیکارانی ئاگره سه تی تورکیا - هه سه ده، له رۆژانی رابردوویدا له بنکه ی ئاسمانی قامیشلۆش کشا یه وه وه و به وه ش، ئیستا ئه مریکا وه ک کلیلی سه ره کی داهاتووی رووداوه کانی باکووری رۆژه لاتی سووریا لیها تووه. به ئه گه ری زۆر، ئه مریکاش هه تا دلنیا نه بیته له وهی که ئیداره ی جۆلانی له سووریا به چ له ونیک ده بن، هه تا دلنیا نه بیته که نایا شه رژی نیوخوی له 2025 دا رووده دات یان نا، نایه وئ هه سه ده هه لیبوه شینیتته وه. لانیکه م وادیاره که ده یه وئ ئه گه ر ئه وه ش روودات ئه و به ریکه وتن بئ و کاتیش بخایه نیت. ئه مه بجزگه له وهی که ده یه وئ سه باره ت به کاریگه ری دۆخی سووریا له سه ر پسه کانی شه ری داعش و با به ته کانی په یوه ست به ئاسایشی ئیسرا ئیل و ئوردن دلنیا بیته. هه ره شه ی ژماره یه ک له ئه ندامانی کۆنگرئیس بو سزدانی تورکیا له ئه گه ری هیرش بو کۆبانی، هه ره وها راگه یاندنه که ی پنتاگۆن له باره ی زیادبوونی ژماره ی سه رباره کانی له ناوچه ی ژیر ده سه لاتی هه سه ده له 900 وه بو زیاتر له 2000 سه ربار و رۆبشتنی ژماره یه ک له سه رباره کانی هاوپه یمانی نیوده ولته تی بو کۆبانی، گوشارژی سیاسییه بو تورکیا. وادیاره تورکیا نه یتنووه ئیداره ی بایدن به هیرش کۆبانی و پرسی هه لوه شانده نو ی هه سه ده قایل بکات. بو یه به ئه گه ری زۆر چاوه رپوانه برانن که نایا ده توانن هاوشیوه ی 2019، له سالی داهاتوویدا تره مپ بو کشانه وه له سووریا قایل بکات یان نا. به لام له و ماوه یه شدا هه ولده دات تا بو ی بکرت واقعی دۆخی مه یدانی به قازانجی خو ی بگۆرئ.

2. وهك وهزيرى دهرى ئەلمانىاش باسى كرووه كۆبانى ناوئىكى رەمزيه له بابەتى شەرى دژى داعش. هيرشئىكى گرېمانەىى توركييا بۇ سەر كۆبانى كه چاوه پواندە كرئت هم خەلكىكى زۆر ئاواره بكات هميش قوربانىيەكى زۆرى لئىكه وئتتوه. دەتوانئت كاردانەوهى راي گشتى دنياى لئىكه وئتتوه. لەدواى لئيدانەكانى مەزئوم عەبدىش بۇ رەچاوكردنى نىگەرانبىهكانى توركييا و پئيشنارىهكانى بۇ دروستكردنى ناوچەى ناسەربازى، رۆيشستنى شەرقانە بيانىيەكانى ناو هەسەدە - دەكرئى وهك پەكەكه تەرجمە بكرئتتوه - هەر وهها هەولەكانى بۇ رىككەوتن لەگەل لایەنە كوردىيەكانى دىكە - ئەنەكەسە - شەرى كۆبانى دەتوانئت لە روى رەوايەوه بە زيانى توركييا بشكئتتوه. لەوانەى ئەمە لە راي گشتى ناوخۆى توركيياشدا گرئىيەكى لئىكه وئتتوه وهك ئەوهى كه 10 سأل بەرلە ئىستاش روويدابوو.

3. بەردەوامى شەرى، دەتوانئت بە شئوہەكى پاردۇكسىكال هم سەرنجى ئىسرائىل هميش سەرنجى ئىران و مىسر و ولاتى دىكەش بۇ پرسى كورد لە سووریا رابكئشئت كه سەركەوتنى پرۆژەى توركييا بە قازانجيان نىيە. ئىسرائىل بە هۆى حەماسەوه كرفتى لەگەل توركييا هەى و وهزيرى دەرەوهى ئەوه ولاتەش تەنىا لەم مانگەدا دووجارە باسى پەيوەندى لەگەل كوردانى سووریا دەكات. عەلى خامنەىى رابەرى ئىرانىش دووجارە بەئ ئەوهى ناوى بەئنى، رەخنە لە توركييا دەگرئى و باسى دەرکەوتنى شۆرشى گەنجانى سوورى دژى ئەوانە دەكات كه خۆى بە "پىلانگىران" ناوى بردوون. هئشتا ديارنبىه كەچى روودەدات، بەلام لە ئەگرى دەرکەوتنى شەرىكى فراواندا زەوينەىكى گونجاو هەى بە هەسەدە بۇ وەرگرتنى يارمەتى دەرەكى بۇ درۆژەدان بە شەرىكى پارتىزانى، تەنانت ئەگر ئىدارە خۆسەرەكەيشى لە دەست بدات. توركييا ئاگای لە كارىگرى رووداوهكانى رۆژەلانى نئوہراست لەسەر پرسى كورد هەى بۆى هەر زوو، دەولەت باخچەلى سەرۆكى مەهەپە کرانەوه بەناوبانگەكى بەرووى ئۆجالاندا كورد و گوتى با بئت لە پەرلەمان قسە بكات. بئشك عەبدوللا ئۆجالان تەمەنى 76 سألە و ئەگر لە زىنداندا كۆچى دواىى بكات، ئەوسا تەگرەپەكى ئەمنى نوئى بۇ توركييا دروست دەبئت، دەولەتئش نایەوى ئۆجالان جارىكى دىكە بئتە پرسىكى ئەمنى. ئەمە بئجگە لەوهى كه حىسابى دىكەى پەيوەست بە سياسەتى ناوخۆ لە پشت کرانەوهەكى باخچەلى دا هەبوون، بەلام هۆكارە سەرەكىيەكه، ئەو نىگەرانبىانەى كه توركييا لە ئەگرى پئيدانى يارمەتى بە پەكەكه لەلايەن هئزە ركبەرەكانى خۆپەوه هەىتى. شەرىكى درۆژخايەئش لە سوورياس دەتوانئت ئەو نىگەرانبىيەى توركييا زياتر بكات.

دوورپئانى هەسەدە لە دۆخى نوئى سووریا

لەراستیدا بنەماكانى دامەزراندنى هەسەدە و ئىدارەى خۆسەرى رۆژئاواى كوردستان تەنىا گرئىدراوى داينامىكى نئوخۆى كوردى نەبوو، بەلكوو دوو رووداوى كرنگ لەوهدا كارىگرىبوون؛ رىككەوتنى ئەسەد - پەكەكه لە دواى رووداوهكانى بەهارى عەرەبى و كشانەوهى سوپاى سووریا لە ناوچە كوردىيەكان، ئەوى دىكەشيان شەرى دژى داعش بوو. ئەسەد بۇ رىگرتن لە تەشەنەكردنى خۆپئيشاندانەكان لە سەرتاسەرى ولات، هەر وهها بۇ رىگرتن لە توركييا كه پالپشتىيەكى بەهئزى لە ئۆپۆزىسيۆنى سوورى دەكرد، سەرەتا داواى لە حىزبە كوردىيەكان كورد بچنە شام و لەگەل رىككەون، بەلام ئەو كات هەوا بە جۆرىك بوو كه وادەزانرا ئەسەد لە شەش مانگدا دەرپوخى، بۆىە داواكەيان رەتكردهوه. لەونئوانەدا پەكەكه بەهۆى پەيوەندىيە مئزوووبىهەكى خۆى لەگەل بنەمالەى ئەسەد، ئەوهى بە دەرەفت زانى بۇ بەهئزكردنى پئگەى خۆى و بەهئزكردنەوهى پەيوەندىيەكانى لەگەل شام كه دواى دەرکردنى ئۆجالان لە 1999 كرفتى تئكەوتبوو. شەرى دژى داعشئش دەرەفتئى گەرەترى بۇ هەسەدە دروستكرد تاوهكوو بە هاوكارى ئەمريكا و هاوپەيمانى نئودەولەتى پئگەى خۆى بەهئزبكات و بەشيوەىكى پراگماتىكانە لە يەك كاتدا پەيوەندىيەكانى خۆى لەگەل ئەسەد، ئىران، رووسيا و ئەمريكا و هاوپەيمانى نئودەولەتى درۆژە پئيدات.

لە دواى رووخانى ئەسەد ئەو دوو بنەمايش بەرەو گۆران دەرپون، بۆىە بەشئوہى سروشئى بارودۆخى هەسەدەش وهك قوناخى پئش 27ى نۆفەمبەر نامئىنئتتوه؛ بەرلەهەمووشئىك مانەوهى پەكەكه لە شئوہى جازان لە سووریا كارئى ئەستەم دەبئت. مادام كه دەولەتانى وهك ئىران و سووریا، ئەكتەرە نادەولەتئىيەكانى وهك حىزبوللا و گرووپە چەكدارەكانى عىراق نەيانتوانى خۆيان لە سوورىاى دواى ئەسەددا بگرن، بەئ رىككەوتن لەگەل توركييا، مانەوهى پەكەكەش لەوى كارئى ئاسان نابئت مەگر ئەوهى كه شەرىكى فراوانى درۆژخايەن رووبدات. تا چەند رۆژ بەرلە ئىستاش بەرپرسانى پەكەكه نكۆلئىيان لە نامادەى شەرقانەكانيان لە رۆژئاواى كوردستان دەكرد بەلام دواجارخودى مەزئوم عەبدى بۆخۆى دانى بەوهدا نا كه شەرقانى بيانى لەوئى هەن و ئەگر ئاگرەستئىكى پايدار بكرئت، ئەوسا شەرقانە بيانىيەكان سووریا جئ دەهئلئىن. پشئپەردەى ئەم لئيدانەى عەبدى، دركئى بوو بەو مەترسىيەى كه لە سەر ئىدارەى خۆسەر و هەسەدە پەيدا بووه. هەر وهها دەشى جۆلەىكى پراگماتىكانە بئت بۇ قورتارکردنى ئەوهى كه لە دەستیدا ماوهتتوه. بئجگە لەوهش ئەنجامى گوشارىكى هاوپەيمانى نئودەولەتى بە تايبەتى ئەمريكايە بۇ نرىكردنەوهى كۆبانى و توركييا لە بەكتر. بە گۆپرهى سئى سەرچاوهى ئاگادار، لە رۆژانى رابردوودا ئەمريكىيەكان زۆر "بە توندى" قسەيان كرووه و گوشارىان لە هەسەدە كرووه تا نەرمایەك بۇ رىككەوتن لەگەل توركييا بنوئىن.

دۆخى نوئى سووریا پئوىستى ئەمريكاي بە هەسەدە كەمتر كروو بەلام هئشتا لە ناوى نەبردووه. رەنگە هەر ئەوهش هۆكارى گوشارەكانى واشنتن لەسەر هەسەدە بئت. بە گوتەى چەند سىناتۆرىكى ئەمريكى بئت، توركييا پئيشنارى ناوچەىكى ناسەربازى بە

دریژایی سنوور ره تکر دوتوه و داواکاری دیکه هی هیه. مه زلوم عه بدی فرماندهی هه سه دهش پیشناری کردبوو که شاره که هی خوی بکریته ناوچه په کی ناسه ربازی. له مه شهوه دیار بوو که له لایه ک روانگی ئه مریکیه کان و هه سه ده له سر پانتایی ناوچه ناسه ربازی به که و له لایه کی دیکه ش له نیوان هه سه ده - ئه مریکا و تورکیا له سر کوی پرۆسه که جیاواری هه بووه و به پی زانیاریه کان، ئه مریکا ش گوشاریکی زوری کردوه تا هه سه ده، له هه ردوو خاله سه ره کیه که ناسه ربازی کردنی ناوچه کانی سنوور به دریژایی 30 کم که سه رۆکوماری تورکیا له 2019 وه داوای ده کات، و ههروه ها نه مانی په که که له رۆژناوای کوردستان ناماده پی هه نگاوی کرده نی پساندات. مه زلوم عه بدی بو ئاگر به ستنیکی پایه دار پیشناری ناسه ربازی کردنی کو بانپی کردبووه به نام سیناتور ه ئه مریکیه کان زیاتر له کو بان، باسی ناسه ربازی کردنی هه موو سنوره که ده که ن. ئه مه بیجگه له وهی که ئه مریکا به رده وام باسی له وه کردوو که تورکیا نیگه رانی ئه منی هه یه که ده ش و ه ک ناره زایی ئه وانیش له هه بوونی په که که ترجه مه بکریته وه.

خالیکی دیکه ئه وه به که به هوی دۆخی نویی سواریوه ئه مریکا زیاتر له جاران پیویستی به تورکیا ده بیته به تابه تی بو ئاسایشی ئیسرا ئیل، ئه ویش له کاتیکدا که دیمه شق چاوه پیی سه قامگیربوونی ده وله تنیکی ئیسلامی - سوننی ده کات له لیواری سنووره کانی ئیسرا ئیل. بیجگه له وه، ئیستا ئه مریکا کاندیدی دیکه هی هیه بو ئه وهی بو که له سر عه رز شه ری داعشی بو بکات؛ تورکیا و هه ته شه! که بنه ماییکی سه ره کی بوو بو هاوکاری نیوان هه سه ده و ئه مریکا. بیرۆکه ی شه ری داعش به کونه جیهادیه کانی سووریا باه تنیک نیبه که بو ئه مریکا سه رنجراکیش نه بیته. له ماوه ی 15 رۆژی رابردوودا ئه مریکا له گه ل هیزه عه ره به کانی ناو هه سه ده لانیکه م 2 هیزشی کرده سر داعش له دیره زوو و ره نگه ئه مه ش نمونه یه کی ده گمه نی هاوکاری راسته وخوی ئه مریکا و گروپه عه ره به کانی ناو هه سه ده بیت که له ماوه ی رابردوودا هه ندیکیشیان جیا بوونه ته وه و خویان داو ته پال حکومتی نوئ له دیمه شق.

خالیکی دیه کی گرنگ که هه سه ده ی هینا وه ته دوو پیانیکی تازه، هه وله کانی ئه مریکا و فه ره نسا یه بو نزیکردنه وهی هه سه ده و باله سیاسییه که له گه ل ئه نه که سه. ئه مه چه نده ی له دریژمه دوادا یارمه تی ئه مریکا و فه ره نسا و رۆژاناوا به گشتی بدات که فاکته ریکی بالانسی هیزیان له دیمه شق هه بیته، ئه وه نده ش بو لایه نه کانی دیکه ش گرنگه. بو هه سه ده و ئیداره ی خۆسه ر ئه مه هه ولدانیکه بو جیکردنه وهی خویان له سیسته می نویی سووریا. چونکه ئه نه که سه ره واییه کی زیاتری لای ده سه لاتدارانی ئیستای دیمه شق هه یه. چانسیکیش به دوور که وتنه وه له شه ر. ره نگه بو ئه نه که سه ش واتای ئه وه بیت که بتوانی به ده ستنیکی پروه له دیمه شق دانوستاندن بکات چونکه ئه وهی هیزی له سه ر عه رز نه بیته له دانوستاندنیشدا نایا ته وه. دوا جار له وانه یه تورکیا ئه گه ر به ناچاریش بیت زیادبوونه رۆلی ئه نه که سه ی به دل بیت چونکه دوا جار به که مکردنه وهی رۆلی په که که له رۆژاوا ترجه مه ده بیته وه.

چی روودهات؟

له گریمانه په کدا، جۆلانی هه تا به هاری سالی داها توو هه موو سووریا کۆنترۆل ده کات، گروپه چه کداره کان له سایه ی وه زاره تی به رگری ریکده خات و ولاته که ی به ره وه هه لبراردن ده بات و ده ستوریکی نوئ ناماده ده کات که مافی که مینه کانی وه کو کوردی تیدا پاریزرابیت، شه رفانانی بیانیش له سووریا دهرده چن و ئه و ولاته ده که ویته وه سه ر ریزه وی خوی! به لام له راستیدا ئه وه خه یالیکه که به ئاسانی نایه ته دی. راسته ئیستا به چه پ و به راست ده سه لاتی دیفاکتوی جۆلانیان قبول کردوو، به لام که س دلنیا نیبه له وهی ئیداره ی نویی سووریا به چ له ونیک ده بیته. بیجگه له وه له به هاری 2025 وه که رژیمی نوئ ورده ورده بنه ماکانی ده سه لاتی خوی تۆکمه ده کات، ئه وسا ناکۆکیه کان له سه ر دابه شکردنی ده سه لاتیش زیاتر ده بن. بۆیه به ئه گه ری زور، شه ریکی نیوخوی ته نانه ت ئه گه ر ماوه که بیشی کم بیت له چاوه پوانی ئه و ولاته دابه. له ئه فغانستانه وه بگه هه تا عیراق و لیبیا، له ماوه ی زیاتر له دوو ده یه ی رابردوودا هه مو گۆرانه کانی رژیم له رۆژه لاتی نیوه راست، شه ریکی نیوخویان به دوادا ها تووه و پیناچیت سووریا ش له وه به ده ربیته. بیجگه له فاکته ره کانی داینامیکی نیوخوی، گه لیک ولاتی دیکه ی ناوچه که ش هه ن که به دۆخی نویی سووریا رازی نین و ئه وه ش ده توانیت پلیته ی گرزیبه نیوخویه کانی سووریا ی ئه لشه ر ع دابگیرسینیت.

هه سه ده و ئیداره ی خۆسه ریش دوو ریگه یان له به رده ومدا یه. په که میان ئه وه به که خویان له گه ل دۆخی نویی سووریا بگوجینن و، به یارمه تی ئه نه که سه - هه ولیر له گه ل جۆلانی دانوستاندن بکن، ههروه ها به یارمه تی ئه مریکا، فه ره نسا، هه ولیر و ره نگه ئو جالانیش، ده رگا په ک له گه ل تورکیا بکه نه وه. ئه وه ش پیویستی به لانیکه م دابرا نیکی نه رمی هه سه ده له "شه رفانه بیانیه کان" یه تی. دووه میشیان ئه وه یه که هه روا به رده وام بیت و چاوه پیی دهرکه وتنی شه ریک بیت که دره نگ یان زوو فراونتر ببن. له م حاله ته شدا، به ئه گه ری زور ئیداره و دامه زراوه کانی به رپوه بردنی خوی له ماوه ی 6 مانگدا له ده ست ده دات، به لام به له وانه یه پالیشتی دهره کی بو شه ریکی پارتیزانی دریژخایه ن مسۆگه ر بکات.